

УДК 37.013.42 : 364.08

Ліпінський М.Р.¹, Серга Т.О.²

¹ студ. гр. СН-214 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ПРОБЛЕМА НЕДОСТАТНЬОЇ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ КАДРІВ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Соціальна робота є важливою складовою соціально-гуманітарної сфери, яка спрямована на підтримку потребуючим верствам населення та забезпечення їх соціального благополуччя. Однак сучасний стан соціальної роботи в Україні супроводжується численними проблемами, серед яких недостатня професіоналізація кадрів займає одне з головних місць. Незважаючи на розвиток освітніх програм та реформування системи підготовки фахівців, існує низка проблем, що ускладнюють ефективність соціальної діяльності.

Професіоналізація соціальної роботи передбачає процес формування та вдосконалення професійних знань, умінь та навичок фахівців, що забезпечують надання якісних соціальних послуг. Професіоналізація є необхідною умовою ефективної соціальної допомоги, адже від кваліфікації працівників залежить успіх роботи з вразливими групами населення [1, с. 30].

Однією з основних причин недостатньої професіоналізації кадрів є недосконалість освітньої підготовки соціальних працівників. У сучасній освітній системі переважає теоретична складова, у той час як практична підготовка залишається на низькому рівні. У багатьох випадках навчальні програми не враховують реальні потреби професії, що призводить до недостатньої, практичної компетентності випускників [2, с. 15].

Крім того, проблема посилюється через відсутність безперервного професійного розвитку кадрів. Політика щодо кваліфікацій в Україні не завжди сприяє професіоналізації соціальної роботи, що ускладнює адаптацію фахівців до нових сучасних соціальних проблем [3, с. 217].

В Україні соціальна робота не є регульованою професією, як у більшості європейських країн. Там для доступу до професії потрібні іспити, ліцензії та підтвердження кваліфікації через професійні асоціації. В Україні оцінювання компетентностей соціальних працівників здійснюють самі організації, а можливості офіційно підтвердити кваліфікацію на основі професійного досвіду немає [3, с. 218]. Другою причиною відсутності мотивації до професійного саморозвитку є низька заробітна плата та складні умови праці. Низький соціальний статус професії соціального працівника є однією з головних перепон для професіоналізації, оскільки він знижує мотивацію до професійного саморозвитку та сприяє відтоку кадрів з цієї сфери [4, с. 112].

Недостатня професіоналізація призводить до низької якості соціальних послуг. Працівники без належної підготовки не здатні ефективно діагностувати соціальні проблеми та знаходити оптимальні шляхи їх вирішення [3, с. 215]. Крім того, соціальні працівники з недостатнім рівнем професіоналізму часто стикаються з проблемою професійного вигорання. Недостатня підготовка спричиняє стрес у процесі роботи з клієнтами, що знижує професійну ефективність і призводить до емоційного виснаження.

Одним із основних шляхів подолання проблеми є вдосконалення освітніх програм та впровадження практико-орієнтованих курсів. Як показав досвід США у професіоналізації соціальної роботи, що краще робити акцент на комунікативних і практичних навичках [2, с. 20].

Важливо запроваджувати безперервне навчання для соціальних працівників. Необхідно регулярно підвищення кваліфікації через семінари, тренінги та курси, що допоможуть працівникам краще адаптуватися до змін у соціальній сфері. Також необхідно підвищувати соціальний статус професії через покращення умов праці та збільшення заробітної плати. Це сприятиме збереженню кваліфікованих кадрів у соціальній сфері [4, с. 112].

Таким чином, недостатня професіоналізація кадрів у соціальній роботі залишається актуальною проблемою, яка потребує комплексного вирішення. Підвищення якості освіти, впровадження системи безперервного професійного розвитку та покращення соціального статусу працівників сприятимуть ефективній соціальній допомозі та підтримці вразливих верств населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Жовніренко С. Ю. Професіоналізація як сучасний етап розвитку інституту соціальної роботи / С. Ю. Жовніренко // Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право: збірник наукових праць. – 2009. – № 3. – С. 29-40.

2. Клос Л. Аспекти професіоналізації соціальної роботи сфери здоров'я у США і Україні / Л. Клос // *Social Work and Education*. – 2017. – Vol. 4. – No. 1. – P. 8-21.

3. Семигіна Т. Політика щодо кваліфікацій в Україні: чи сприяє вона професіоналізації соціальної роботи? / Т. Семигіна // *Соціальна робота в Україні*. – 2020. – № 4. – С. 216-219.

4. Логвиненко Т. О. Професіоналізація соціальної роботи в скандинавських країнах як суспільна потреба / Т. О. Логвиненко // *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія: Педагогіка. Соціальна робота* / гол. ред. І. В. Козубовська. – Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2014. – Вип. 34. – С. 111-114.